

O t á z k y z PEDAGOGIKY

k záverečným skúškam DPŠ 2025

1. Vymedzenie pojmov výchova a vzdelávanie.
2. Základné a hraničné pedagogické disciplíny. Vzťah pedagogiky k iným vedným disciplinám.
3. Charakteristika výchovy, ciele a obsah výchovy, zložky výchovy a výchovné inštitúcie.
4. Systémový model výchovy (vychovávaný, vychovávateľ, ciele, podmienky a prostriedky výchovy).
5. Formy výchovy a vzdelávania - školská, mimoškolská, rodinná, formálna, neformálna, informálna.
6. Sociálne prostredie mládeže. Pedagogický problém využívania voľného času. Mimoškolské inštitúcie výchovné a sociálne. Hlavne príčiny sociálne patologických javov a prevencia.
7. Osobnosť pedagóga - typy pedagógov, štýly vyučovania. Osobnosť žiaka.
8. Príprava učiteľa na vyučovanie. Kompetencie učiteľa, autorita a prestíž, aktuálne problémy učiteľskej profesie.
9. Vyučovacie procesy a jeho etapy. Typy vyučovania na stredných školách.
10. Pedagogické princípy – charakteristika. Špecifické zásady výchovného pôsobenia a ich využitie.
11. Organizačné formy vyučovania, ich všeobecná charakteristika, členenie.
12. Vyučovacie metódy, ich všeobecná charakteristika, členenie.
13. Učivo v pedagogických dokumentoch (učebné plány, osnovy, kurikulárne dokumenty).
14. Moderné koncepcie vzdelávania (programové vyučovanie, problémové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, projektové vyučovanie)
15. Pedagogická diagnostika
16. Súčasné alternatívne smery v pedagogickej teórii a praxi.

17. Školská sústava v SR. Funkcie školy. Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
18. Inkluzívna pedagogika – princípy, legislatíva, dokumenty. Inklúzia vs. integrácia. Inkluzívna škola. Školský podporný tím. Tradičné vs. inkluzívne vzdelávanie.
19. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – žiak so zdravotným znevýhodnením, žiak so sociálne znevýhodneného prostredia, žiak s nadaním.
20. Žiaci so špecifickými poruchami učenia. Charakteristika porúch učenia.

O t á z k y z DIDAKTIKY ODBORNÝCH PREDMETOV

k záverečným skúškam DPŠ 2025

1. Systém didaktiky odborných predmetov.
2. Ciele vyučovania – definície, hierarchia cieľov vzdelávania a jej význam, príklady všeobecných cieľov edukácie v súčasnosti a ich uplatnenie vo vyučovaní odborných predmetov, žiacke kompetencie.
3. Špecifické ciele vo výučbe odborných predmetov – formulácia špecifických cieľov, požiadavky na špecifické ciele, taxonómie špecifických cieľov. Uveďte príklad správne formulovaného cieľa na jednu vyučovaciu hodinu odborného predmetu.
4. Učivo. Základné učivo, didaktická analýza učiva v odborných predmetoch. Ukážka analýzy za pomoci denníka praxe. Výber vyučovacej metódy v odbornom predmete – činitele a postupnosť voľby metód v profesijnom predmete v nadväznosti na didaktickú analýzu učiva.
5. Základné pedagogické dokumenty, ich využitie v príprave učiteľa na výučbu OP. Štandardy vzdelávania v odborných predmetoch.
6. Medzipredmetové vzťahy v odborných predmetoch; príklad medzipredmetových a vnútropredmetových vzťahov vo vašich odborných predmetoch (denník praxe) a ich využitie. Predmetové komisie.
7. Organizačné vyučovacie formy – definícia, ich členenie, charakteristiky a možnosti využitia školských vyučovacích foriem v sekundárnom odbornom vzdelávaní. Popíšte hodiny teoretického vyučovania a cvičenie. Diferencované vyučovanie a príklady jeho využitia v odbornom predmete vášho zamerania.
8. Organizačné vyučovacie formy – definícia, ich členenie, charakteristiky a možnosti využitia školských vyučovacích foriem v sekundárnom odbornom vzdelávaní. Bližšie charakterizujte laboratórne cvičenie, učebný deň, exkurziu, vychádzku a uveďte možnosti ich využitia v súbore odborných predmetov.
9. Organizačné vyučovacie formy – dištančné vzdelávanie, e-learning.
10. Sociálne organizačné formy (podľa počtu osôb) v sekundárnom odbornom vzdelávaní – rozdelenie, charakteristiky, kladné a záporné stránky, príklady využitia.
11. Vyučovacie metódy využívané v odborných predmetoch – rozdelenie vyučovacích metód podľa zdroja poznania (percepčné hľadisko) – uveďte konkrétne vyučovacie metódy a charakterizujte ich; uveďte príklady ich využitia v odbornom predmete.

12. Dialogické vyučovacie metódy a ich využitie vo vyučovaní odborných predmetov (charakteristika, pozitíva, negatíva, návrhy využitia).
13. Vyučovacie metódy využívané v odborných predmetoch – rozdelenie vyučovacích metód podľa fázy (funkcie) vo vyučovaní. Uveďte konkrétne vyučovacie metódy a charakterizujte ich; uveďte príklady využitia v odbornom predmete.
14. Diagnostické vyučovacie metódy v profesijných predmetoch. Uveďte konkrétne diagnostické metódy a charakterizujte ich; charakterizujte preverovacie metódy, uveďte príklady využitia v odbornom predmete. Uveďte aj menej tradičné možnosti preverovania.
15. Význam didaktického testu. Druhy didaktických testov. Konštrukcia, zadávanie a spätné hodnotenie didaktického testu v odbornom predmete.
16. Vyučovacie metódy podľa myšlienkových postupov (logiky) a podľa aktivity žiaka.
17. Podpora rozvoja kľúčových žiackych kompetencií vo vyučovaní odborných predmetov.
18. Plánovanie práce učiteľa odborných predmetov. Tvorba tematického výchovno-vzdelávacieho plánu a príprava na konkrétnu vyučovaciu jednotku (ukážka denníka z praxe).
19. Hospitácia v odborných profesijných predmetoch, hodnotenie vyučovacieho procesu. Druhy, postup a význam hospitácií.
20. Materiálne didaktické prostriedky a ich využitie v odborných predmetoch – členenie, príklady na využitie konkrétnych materiálnych didaktických prostriedkov na hodinách odborného predmetu vašej aprobácie, učebnice odborných predmetov, využitie IKT v odbornom predmete.

O t á z k y z PSYCHOLÓGIE

k záverečným skúškam DPŠ 2025

1. Aplikácia myšlienok najvýznamnejších predstaviteľov psychológie do vzdelávacieho procesu (napr.: Freud, Jung, Skinner, Maslow, Eisenck, Rogers)
2. Vymenujte a opíšte psychologické metódy najčastejšie používané v pedagogickej praxi (dotazník, interview, pozorovanie, experiment, anamnéza, analýza produktov žiackej činnosti, sociometria a ďalšie).
3. Pociťovanie a vnímanie v edukačnom procese. Čo ovplyvňuje vnímanie? Pozornosť žiaka. Aké druhy pozornosti poznáte? Čo vplýva na výkon pozornosti?
4. Pamäť. Opíšte fázy pamäťového procesu. Uveďte a charakterizujte druhy pamäti. Uveďte možnosti, ktoré môžu prispieť k lepšiemu zapamätávaniu učiva.
5. Predstavy. Vymenujte a charakterizujte druhy predstáv. Ako by ste rozvíjali predstavy v odborných predmetoch?
6. Myslenie. Aký je vzťah medzi myslením a rečou? Charakterizujte myšlienkové útvary, pojem, súd, úsudok. Vymenujte myšlienkové operácie. Akým myslením sa vyznačuje tvorivá osobnosť a ako by ste takéto myslenie rozvíjali?
7. Talent, vlohy a schopnosti. Aké druhy a stupne schopností poznáte? Aký význam má pri rozvíjaní schopností prostredie a výchova?
8. Temperament. Vymenujte typy temperamentu a charakterizujte ich. Uveďte autorov, ktorí sa zaoberali problematikou temperamentu. Charakter učiteľa a žiaka. Čo pôsobí na rozvoj charakteru človeka?
9. Motivácia. Aké sú hlavné znaky motivácie? Uveďte dôležité motívy žiakov.
10. Osobnosť učiteľa, typológia osobnosti učiteľa. Uveďte fázy vývoja osobnosti.
11. Charakterizujte prenatálne obdobie, ranné detstvo a predškolský vek.
12. Charakterizujte školský vek, adolescenciu, dospelosť a starobu.
13. Poruchy psychického vývinu. Poruchy učenia a správania.
14. Vysvetlite proces socializácie a sociálne učenie.

15. Sociálna skupina. Uved'te klasifikáciu sociálnych skupín. Vysvetlite pojmy pozícia, status a rola. Uved'te činitele, ktoré vplývajú na dynamiku sociálnej skupiny.
16. Sociálna komunikácia. Uved'te zložky komunikačného procesu. Popíšte roviny sociálnej komunikácie. Čo je to asertivita?
17. Tvorivosť. Uved'te faktory kreativity. Vymenujte etapy kreatívneho procesu. Ako by ste rozvíjali tvorivosť žiakov vo výchovno-vzdelávacom procese?
18. Učenie. Uved'te druhy učenia a charakterizujte ich.
19. Uved'te zákony učenia, popíšte ich a zdôvodnite ich význam pre pedagogickú prax.
20. Uved'te podmienky účinného učenia a vymenujte výsledky učenia.